

ע"פ 6305/13 - לב נוביקוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 6305/13

לפני: כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט י' דנציגר

המערער: לב נוביקוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 09.09.2013 בת"פ 18882-10-12 שניתן על ידי
כבוד השופטת ק' רג'ינאנו

תאריך הישיבה: ט"ו בטבת תשע"ד (18.12.13)

בשם המערער: עו"ד א' כהן

בשם המשיבה: עו"ד ח' שוויצר

פסק-דין חלקי

השופטת ע' ארבל:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ק' רג'ניאנו) בת"פ 18882-10-12 מיום 9.9.2013, שהרשיע את המערער בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, התפרצות ושינוי זהות של רכב, ודן אותו לעונש של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וצו מבחן למשך שנה.

1. המערער הורשע על-פי הודאתו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, התפרצות ושינוי זהות של רכב, עבירות לפי סעיפים 499(א), 407(ב) ו-413ט לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק). על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער קשר יחד עם שניים אחרים (להלן: האחרים) קשר להתפרץ לסניף "טיבטעם" במטרה לגנוב מהכספת את כספי הפדיון. לשם קידום תכנית הקשר, השלושה רכשו בין היתר מכשירי קשר, סולם וציוד לסנפלינג. השלושה אף נפגשו בכדי להתאמן בטיפוס סנפלינג וכן הגיעו לסניף המיועד על-מנת לצלמו. ביום 18.9.2012, בסמוך לשעה 22:00, אסף המערער את האחרים ברכב השייך לאביו. השלושה הצטיידו מבעוד מועד בשתי לוחיות רישוי שונות והדביקו אותן על לוחיות הרישוי המקוריות של הרכב, במטרה להקשות על זיהויו. בשעה 2:30 הגיעו המערער והאחרים לסניף, המערער נותר ברכב בהתאם להוראת האחרים, אשר ירדו מן הרכב כאשר הם מסווים את פניהם. שוטרי סיור שעברו במקום הבחינו בלוחיות השונות המודבקות על הרכב, עיכבו את המערער ובהמשך הלה התלווה אליהם לתחנת המשטרה. במקביל, נמלטו האחרים מהמקום לאחר שמאבטח בסניף הבחין באחד מהם מטפס על קיר הסניף.

2. לאחר שהודה המערער בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום, הסכימו הצדדים כי בטרם יורשע יתקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו. מהתסקיר עולה כי המערער בן 31, נשוי ואב לפעוט, שולב בקבוצה טיפולית מאז שחרורו למעצר בית. צוין כי המערער, בעל תואר ראשון בעיצוב אופנה, שירת בעברו כלוחם ביחידה קרבית, ובימים אלה לומד לתואר שני במנהל עסקים. עוד צוין כי לאחר שעסק בעיצוב אופנה במשך זמן מה, השתלב בעבודה במפעלי נשק, ובמסגרתה שימש כסוכן סמוי מטעם משטרת ישראל וסייע במניעת גניבת נשק מן המפעל. קצינת המבחן התרשמה כי המערער מבין את חומרת המעשים המיוחסים לו וכי המשבר שפקד את משפחתו בעקבות מעצרו מדרבן אותו להתמודד עם קשייו. להערכתה, נוכח העובדה שאין למערער עבר פלילי, הסיכון להמשך מעורבות פלילית מצדו הוא נמוך. לפיכך, השירות המליץ לשקול את אי הרשעת המערער והעמדתו בצו מבחן לצד הטלת צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 220 שעות.

3. חרף המלצת שירות המבחן, בית המשפט המחוזי החליט להרשיע את המערער ולהשית עליו עונש מאסר בפועל תוך מתן משקל רב יותר לאינטרס הציבור. בית המשפט עמד על התכנון "המוקפד" שקדם לביצוע העבירות, ועל היותן מקור לדאגה ולפגיעה באזרחים נוכח חומרתן ושכיחותן. הודגש כי חומרת מעשיו של המערער אינה נופלת ממעשיהם של האחרים, אשר ניסו בפועל לבצע את ההתפרצות. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה שתוארו לעיל, קבע בית המשפט מתחם ענישה הנע בין 10-22 חודשי מאסר, לכל העבירות שנעברו במסגרת האירוע המתואר בכתב האישום. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה נשקלו לקולא הפגיעה במערער ובמשפחתו, העובדה כי לקח אחריות על מעשיו ושיתף פעולה עם הרשויות וכן אורח החיים הנורמטיבי שניהל עד לפרשה דנן. למול זאת, קבע בית המשפט כי "התעוזה וקור הרוח" בה בוצעו העבירות, וכן הפגיעה שהן מסבות לתחושת הביטחון בקרב הציבור, מחייבות תגובה עונשית של מאסר בפועל. לאחר איזון בין השיקולים שתוארו, הוחלט לדחות את המלצת שירות המבחן גם לעניין העונש, ולהשית על המערער 10 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו, לצד עונשי מאסר על תנאי וצו מבחן.

מכאן הערעור שלפנינו.

4. יצוין כי ביום 9.12.2013 הוגש על-ידי שירות המבחן תסקיר משלים לקראת הדיון בערעור. נמסר, כי המערער עובד כיום בעסק שהקים ובעבודה נוספת, במקביל ללימודיו לתואר שני במנהל עסקים. השירות עמד על כך שהמערער ובת זוגו השתתפו בטיפול זוגי לשיקום מערכת היחסים ביניהם, טיפול אשר סייע לו בהבנת המניעים למעשיו. שירות המבחן שב על התרשמותו מן המערער כאדם בעל כישורים ויכולות תפקודיות גבוהות, ועל הערכתו לפיה ישנה חשיבות בשילובו בטיפול בכדי להפחית את רמת הסיכון להתנהגות עוברת חוק מצידו. המלצתו העדכנית של השירות היא לקיצור תקופת המאסר שהושתה על המערער ולריצויה בעבודות שירות.

5. הערעור שהוגש מטעם המערער כוון תחילה נגד הכרעת הדין וגזר הדין שניתנו בעניינו. בדיון שנערך לפנינו צמצם בא כוח המערער את הערעור לגזר הדין בלבד, ובמסגרתו לרכיב המאסר בפועל שהושתה על המערער. לטענתו, בנסיבות דנן נוצר פער בלתי מידתי בין המלצת שירות המבחן החיובית שהוגשה בעניינו של המערער, לפיה יש לשקול את אי-הרשעתו ולהעמידו בצו מבחן לצד הטלת צו שירות לתועלת הציבור, לבין גזר הדין שהטיל עליו 10 חודשי מאסר בפועל. זאת, בהתחשב בקיומם של שיקולים לקולא שעניינם בפגיעה הצפויה במערער ובמשפחתו, בהיותו אדם חיובי אשר שירת בצבא כלוחם, בהודאתו במעשיו בהליך המתנהל נגדו, בשיתוף הפעולה שלו עם חוקריו ואף בהסכמתו להעיד נגד יתר המעורבים בפרשה. כמו-כן הוזכרו נסיבות חייו של המערער ובכללן מצבו הבריאותי המעורער. יתרה מזאת, נטען כי בנסיבות אלו ראוי היה להחיל את הוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין המאפשרת לחרוג ממתחם הענישה בהתקיים שיקולי שיקום, כמו בעניינו. לעומתו, המשיבה סברה כי יש לדחות את הערעור וכי אין מקום להתערב בעונש המאסר שהושתה על המערער.

הכרעה

6. ניתוח נסיבות ביצוע העבירות המיוחסות למערער, חומרתן ומדיניות הענישה הנוהגת בקשר עם עבירות מעין אלה, הביאונו למסקנה שמתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי הוא סביר ועל כן יש להותירו על כנו. לצד זאת, אנו סבורים כי במקרה הנדון קיימים שיקולים שיקומיים המצדיקים חריגה ממתחם העונש שנקבע בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק.

7. מהנתונים שהונחו לפנינו עולה כי עברו של המערער נקי וכי עד לאירוע המתואר בכתב האישום הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי. תסקירי המבחן שהוגשו בעניינו במסגרת ההליך בבית המשפט קמא וכן בהליך דנן, מגלים פוטנציאל שיקומי ממשי וסיכון נמוך לביצוע עבירות נוספות בעתיד. כאמור, שירות המבחן אף המליץ תחילה לשקול את אי הרשעתו של המערער, ובמקום להטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 220 שעות, לצד העמדתו בצו מבחן. לכך יש להוסיף, כי מהתנהלות המערער בתקופת מעצרו ניתן ללמוד על שיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק ועם שירות המבחן, דבר המעיד על רצונו להשתקם. זאת ועוד, התרשמנו כי מאסרו של המערער עלול להסב נזק לעתידו המקצועי ולדימויו האישי, לקטוע את מאמצי השיקום שנקט עד כה ולפגוע קשות בסיכויו להשתקם. כל אלו, מביאים למסקנה כי למערער סיכוי של ממש להשתקם, באופן המצדיק לחרוג מהמתחם שנקבע.

8. משכך, אנו סבורים כי יש להפחית במידה מסוימת מעונשו של המערער כך שעונש המאסר יעמוד על 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות (בהתאם לסעיף 51ב(א) לחוק), זאת בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות שירות. יתר רכיבי העונש שקבע בית המשפט המחוזי יותרו בעינם.

הממונה על עבודות שירות מתבקש ליתן חוות דעתו תוך 30 יום. לאחר שתקבל חוות הדעת נשלים את פסק הדין, וכן יינתנו הוראות לריצוי העונש ולמועד תחילתו. עיכוב ביצוע עונש המאסר יישאר בתוקף עד למתן פסק הדין המשלים.

ניתן היום, א' בשבט תשע"ד (2.1.14).

שופט

שופטת

שופטת
